

Infrastruktur, Eldistribution, Förstärkning av elnät

- Motion nr 1** Näshtulta LRF
Motion nr 2 Sköldinge-Lerbo LRF
Motion nr 3 Björkviks LRF

Motionens innehåll

Näshtulta LRF pekar på den pågående utbyggnaden av elnätet. Ofta går samhällsintresset före den enskildes intresse, men så behöver inte vara fallet. Dock behöver ersättningssystemet moderniseras. Intrångsersättningarna över tid ter sig fruktansvärt låga i förhållande till samhällsnyttan.

Sköldinge-Lerbo LRF motionerar både om ersättningssystemet för stora luftledningar, likt Näshtultas motion, men även om att det behövs en ny standard för hur elöverföring byggs. Markkabel bör i de flesta fall ersätta luftledningar.

Även Björkviks LRF är oroliga för hur utbyggnaden av elnätet kommer att ske och tycker att det behövs en plan för hur det ska genomföras utan att hamna i konflikt. Man nämner även problematiken i att enbart fokusera på en kraftkälla när lösningen för framtiden sannolikt består av flera parallella spår. Även Björkvik anser att ersättningssystemet behöver förändras, gärna till en årlig indexerad ersättning.

Styrelsens ställningstagande och förslag

Samtliga motioner pekar på brister i det arbete som förutspås öka mångdubbelt de kommande åren. Elnätet måste byggas ut och det ordentligt. Det handlar både om stora nationella överföringsledningar och små till medelstora lokal-/regionledningar. Projektering av elledningar sker i stor utsträckning utan att kommande sakägare bjuds in tidigt i processen. När processen blir känd känner sig ofta sakägarna överkörda och maktlösa. Idag finns ingen samordning av hur ledningar byggs vilket innebär att varje projekt i princip drar det rakaste strecket för sitt intresse utan att beakta eventuella andra projekt som ligger nära i tiden. De stora projektörerna i Sverige saknar dessutom kunskap om modernt ledningsbyggande. Genom arbetet i intresseföreningen HedOx har det framkommit att flertalet andra europeiska länder har övergått till markkabel även för stora ledningar, främst med hänvisning till att det är trångt i luften. Det behövs ett politiskt ledarskap för samordning av både byggande och teknikval när branschen själva inte klarar av att ta det ledarskapet.

Den som blir drabbad av en ledning upplever det ofta som ett enormt ingrepp på äganderätten. Möjligheten att överklaga och få rätt eller få till ändringar på ledningsdragningen är små. Precis som motionärerna påpekar upplevs ersättningen ofta som oproportionerligt låg, framförallt när det inte är allmänna intressen som ligger bakom ledningsdragningen. Flera medlemmar har under

det gångna året nämnt det orimliga i att farfar fick 3000 kr för intrånget på 50-talet, när det idag går en 400 kV-ledning över marken där ledningsgatan är ingenmansland när det är utanför åkern. Styrelsen anser att systemet för ersättning behöver ses över, även om frågan varit uppe på flera riksförbundsstämmor de senaste åren. Kan mark för en mobilmast upplåtas mot årlig arrendeersättning borde möjligheten finnas även för luftledningar.

Björkvik LRFs motionerar vidare i sitt tredje yrkande att politikerna i sitt arbete ser de existerande möjligheter till fossilfria drivmedelsalternativ till befintliga förbränningsmotorer och främjar även den utvecklingen. Det är inte miljövänligt att ersätta förbränningsmotorerna i förtid och kommer att ta tid innan elektrifiering fått full genomslagskraft.

Regionstyrelsen föreslår stämman besluta:

- att** i enlighet med Sköldinge-Lerbo LRFs första yrkande samt Björkvik LRFs första och fjärde yrkande sända en motion till LRFs riksförbundsstämma med intentionen att LRF ska jobba för en samordning av nya elledningar samt att markkabel blir standard för nya ledningsdragningar.
- att** i enlighet med Näshulta LRFs yrkande, Sköldinge-Lerbo LRFs andra yrkande samt Björkvik LRFs andra och femte yrkande sända en motion till LRFs riksförbundsstämma med intentionen att LRF ska jobba för en översyn av ersättningssystemet för intrång i samband med ledningsrätt.
- att** i enighet med Björkvik LRFs tredje yrkande kompletterat med inkommen regionskrivelse kring odlingsystem för kolbindning, markvård och bioenergi sända en motion till LRFs riksförbundsstämma kring främjande av bioenergi inom lantbruket.